

**ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ
ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติกรณีศึกษา อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม**
**Problem Arrangements and Guideline Solutions through Thai Qualifications Framework
for Higher Education: a Case Study of Faculty of Humanities and Social Sciences Lecturers**

สุวรรณ อภัยวงศ์¹ อนุวัต ชัยเกียรติธรรม²
Suwan Apaiwong¹ Anuwat Chaikiattidham²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัญหาการจัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (มคอ. 3 และ 5) และ 2) ศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (มคอ. 3 และ 5) กลุ่มตัวอย่างเป็นอาจารย์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยเลือกแบบเจาะจง ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรก จำนวน 90 คน ตอบแบบสอบถามและกลุ่มที่สองจำนวน 23 คน ประเมินคู่มือการเขียน มคอ.3 และ 5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบประเมินค่า 5 ระดับ และ แบบประเมินคุณภาพ 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความถี่

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาการจัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (มคอ. 3 และ 5) มีปัญหาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.95, S.D. = 0.03$) เมื่อพิจารณาทางด้าน พบว่า ด้านรูปแบบอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.24, S.D. = 0.14$) ด้านการจัดทำ มคอ. 5 อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.85, S.D. = 0.15$) และด้านการจัดทำ มคอ. 3 ($\bar{x} = 2.76, S.D. = 0.10$) ตามลำดับ
2. แนวทางแก้ไขปัญหาการจัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (มคอ. 3 และ 5) คือ ได้คู่มือที่มีคุณภาพในระดับดีมาก ($\bar{x} = 4.83, S.D. = 0.05$) เมื่อพิจารณารายชื่อ 3 อันดับแรก พบว่าคู่มือเป็นประโยชน์ และสามารถนำไปใช้ประกอบการเขียน มคอ. 3 และ 5 ได้จริงมีคุณภาพในระดับดีมาก ($\bar{x} = 4.91, S.D. = 0.29$) ส่วนคู่มือมีขนาดตัวอักษรที่เหมาะสม และภาพรวมของคู่มือมีความเหมาะสมมีคุณภาพในระดับดีมากเท่ากัน ($\bar{x} = 4.87, S.D. = 0.34$)

คำสำคัญ: แนวทางการแก้ปัญหา, กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ABSTRACT

This research aimed to 1) study the problem arrangements through Thai Qualifications Framework for Higher Education (TQF) 3 and 5 and 2) study the guideline solution for TQF 3 and 5. The samples were divided into 2 groups: first group had 23 persons who evaluated the manual writing of TQF 3 and 5 and second group had 90 persons who answered the questionnaire. All were selected by purposive sampling. The instruments were the 5 rating evaluation and the 5 rating questionnaire. The statistics used in analyzing data were percentage, mean, standard deviation and frequency distribution.

Results of the study revealed the following:

1. To study the problem arrangements through TQF 3 and 5 that was a moderate problem ($\bar{x} = 2.95, S.D. = 0.03$) in overall. When considering in each aspects, it was found that TQF 3 and 5 form was a moderate problem ($\bar{x} = 3.24, S.D. = 0.14$), TQF 5 form arrangement was a moderate problem ($\bar{x} = 2.85, S.D. = 0.15$), and TQF 3 form arrangement was a moderate problem ($\bar{x} = 2.76, S.D. = 0.10$) respectively.

¹ อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

² อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

2. To study the guideline solutions for TQF 3 and 5 that it obtained a very high quality manual. (\bar{x} = 4.83, S.D. = 0.05) When considering in very high 3 aspects, they were found that the manual was really useful and applicable writing for TQF 3 and 5 at very high quality (\bar{x} = 4.91, S.D. = 0.29). Regarding the fonts and overall aspects in manual were suitable and equally at very high quality (\bar{x} = 4.87, S.D. = 0.34)

Keywords: Problems, Guideline solution, Thai Qualifications Framework for Higher Education, TQF 3 and 5

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ส่งผลให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาในทุกระดับ โดยเน้นในด้านการปรับปรุงหลักสูตรและปรับเปลี่ยนวิธีการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้คิดเป็นแก้ปัญหาเป็น และเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทยมีการยกระดับสถาบันการศึกษาเป็นมหาวิทยาลัย และให้อิสระในการดำเนินการในด้านการจัดการศึกษามากขึ้น การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ส่งผลดีคือทำให้สถาบันอุดมศึกษามีความหลากหลายเพื่อตอบสนองความต้องการด้านการศึกษาของประชาชนและการพัฒนาของประเทศ โดยมีทำให้สถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพและบัณฑิต ที่สำเร็จการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐาน ต่อมาประกาศของกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนด เรื่องกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (มคอ.) พ.ศ. 2552 โดยให้จัดทำมาตรฐานคุณวุฒิสาขาหรือสาขาวิชาเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษานำไปจัดทำหลักสูตรหรือปรับปรุงหลักสูตรและจัดการเรียนการสอน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้คุณภาพของบัณฑิตในสาขาหรือสาขาวิชาของแต่ละระดับคุณวุฒิมีมาตรฐานใกล้เคียงกัน ด้วยเหตุนี้สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา (สกอ.) ในฐานะที่เป็นหน่วยงานกำกับและส่งเสริมการดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษาจึงได้ดำเนินการจัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย (Thai Qualifications Framework for Higher Education – TQF : HEd) เพื่อนำนโยบายที่ปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติเกี่ยวกับมาตรฐานการอุดมศึกษาไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ. 2552)

หลักการสำคัญของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติมีดังต่อไปนี้ 1) ยึดหลักความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ตลอดจนมาตรฐานของชาติและมาตรฐานการอุดมศึกษาโดยมุ่งให้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิเป็นเครื่องมือในการนำแนวนโยบายการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ไปสู่การปฏิบัติในสถาบันอุดมศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม 2) มุ่งเน้นมาตรฐานผลการเรียนรู้

ของบัณฑิต (Learning Outcomes) ซึ่งเป็นมาตรฐานขั้นต่ำเชิงคุณภาพเพื่อประกันคุณภาพบัณฑิตและสื่อสารให้หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้าใจและมั่นใจถึงกระบวนการผลิตบัณฑิต 3) มุ่งที่จะประมวลกฎเกณฑ์และประกาศต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินการไว้แล้วเข้าด้วยกันและเชื่อมโยงให้เป็นเรื่องเดียวกัน และ 4) มุ่งให้คุณวุฒิหรือปริญญาของสถาบันอุดมศึกษาใด ๆ ของประเทศไทยเป็นที่ยอมรับและเทียบเคียงกันได้กับสถาบันอุดมศึกษาที่ดีทั้งในและต่างประเทศ จึงทำให้ผู้สอนต้องจัดทำเอกสารที่เรียกว่า มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (มคอ.)

สำหรับมคอ. ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้สอนมากที่สุดก็คือ มคอ.3 และ 5 และจากการสอบถามผู้สอนที่ต้องจัดทำเอกสารดังกล่าว พบว่า ผู้สอนส่วนใหญ่ยังคงไม่เข้าใจวิธีการเขียนลงแบบ มคอ.3 และ 5 ว่าแต่ละหมวดนั้นต้องเขียน และรายงานผลอย่างไร คณะผู้วิจัยในฐานะอาจารย์ผู้สอน และคลุกคลีกับเอกสารดังกล่าว พบว่า การจัดทำ มคอ.3 และ 5 เป็นเรื่องที่ต้องสร้างความเข้าใจในการดำเนินการจัดทำ และควรมีทิศทางเป็นไปในแนวเดียวกัน ซึ่งบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานี (ม.ป.ป.) ให้ความสำคัญแนวปฏิบัติและข้อควรรู้ในการจัดทำ มคอ. 3 กล่าวคือ ต้องปฏิบัติตาม Domain of Learning ของหลักสูตรจาก มคอ.2 ซึ่งในการจัดทำ มคอ.3 นั้น จะต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นก่อนเปิดภาคการศึกษาก่อนทำมคอ.3 ต้องทบทวน มคอ.2 ในส่วนของการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชาโดยแบ่งเป็น ความรับผิดชอบหลัก และความรับผิดชอบรองทั้งนี้ ตัวชี้วัดทั้ง 2 มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อผู้เรียนระดับอุดมศึกษา ซึ่ง วิเชียร ชูติมาสกุล (2555) ได้ทำการสำรวจนักศึกษาจำนวน 98 ราย ในปี พ.ศ. 2554 ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ (Learning Outcomes) สรุปได้ว่า ผู้เรียนยังมีปัญหาทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ คณะผู้วิจัยจึงเล็งเห็นว่า ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาคือ การจัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติยังประสบปัญหาการดำเนินการ จึงควรมีการจัดทำคู่มือ เพื่อเป็นแนวทาง

ให้อาจารย์บางท่านที่ยังไม่ทราบข้อมูล นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ในการเขียนรายงานในเอกสาร อีกทั้งต้องการทราบข้อปัญหาที่ เกี่ยวกับเอกสารทั้งสองชนิดนี้ว่า มีปัญหาในด้านใดบ้าง เพื่อที่จะได้นำข้อมูลมาเพิ่มในคู่มือต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาปัญหาการจัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (มคอ. 3 และ 5)
2. ศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดทำกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (มคอ. 3 และ 5)

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการ วิจัยดังนี้

1. ด้านกลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็นอาจารย์ที่ปฏิบัติ หน้าที่จัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยเลือก แบบเจาะจง
2. ด้านเนื้อหาคือ แนวทางการจัดทำรอบ ปัญหา การจัดทำ มคอ. และข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาการจัดทำ มคอ. 3 รายละเอียดของรายวิชา และ มคอ. 5 รายงานผล การดำเนินการของรายวิชาของอาจารย์คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์
3. ด้านระยะเวลาคือ ระหว่างเดือน พฤศจิกายน 2559 ถึง พฤษภาคม 2560

วิธีดำเนินการวิจัย

ตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มตัวอย่างเป็นอาจารย์คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จำนวน 25 คน โดยใช้วิธีการเลือกสุ่มตัวอย่างเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อประเมินคู่มือการเขียน มคอ. 3 และ 5
2. กลุ่มตัวอย่างเป็นอาจารย์คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จำนวน 110 คน โดยใช้วิธีการเลือกสุ่มตัวอย่างเจาะจงและกำหนดคุณสมบัติ ผู้ตอบเป็นผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่มากกว่า 1 ปี รวมทั้งไม่นับรวม อาจารย์ที่ลาศึกษาต่อ เพื่อประเมินแบบสอบถามปัญหาการจัด ทำมคอ. 3 และ 5

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1. แบบสอบถามปัญหาการจัดทำ มคอ. 3 และ 5 เป็นแบบประเมินค่า 5 ระดับ
2. แบบประเมินคู่มือการเขียน มคอ. 3 และ 5 เป็น แบบประเมินคุณภาพ 5 ระดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลคณะผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. คณะผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณบดีคณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อขอ ความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล
2. คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดย การแจกแบบสอบถาม
3. คณะผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ที่รวบรวมได้มา ตรวจสอบความถูกต้องซึ่งแบบประเมินคู่มือการเขียน มคอ. 3 และ 5 ได้รับคืน จำนวน 23 ฉบับ และแบบสอบถามระดับปัญหา การจัดทำ มคอ.3 และ 5 ได้รับคืน จำนวน 90 ฉบับ จากนั้นนำ มาตรวจความสมบูรณ์แล้วนำไปประมวลผลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 1 ประกอบด้วยเพศ ประสิทธิภาพสอน ตำแหน่ง หลักสูตรสาขาวิชาที่สังกัด กำหนด วันส่ง ความต้องการคู่มือและการทำ มคอ. 3 และ 5 โดยการ แจกแจงความถี่ และร้อยละ
2. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์ ระดับคุณภาพคู่มือการเขียน มคอ. 3 และ 5 และปัญหาการจัด ทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติกรณีศึกษา อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์โดยใช้การวิเคราะห์ หาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 3 เป็นการวิเคราะห์ เนื้อหาข้อเสนอแนะของคู่มือการเขียน และ ข้อเสนอแนะในการ แก้ปัญหาการจัดทำ มคอ.3 และ 5 โดยการจัดกลุ่ม (Grouping) และอธิบายลักษณะเป็นเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis)
4. สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ (ไพศาล วรคำ. 2555)

4.1 ค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือวิจัย โดยใช้เทคนิค IOC

4.2 สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของครอนบาค

4.3 หาค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบสอบถาม โดยวิธีของเพียร์สัน

5.สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัย ได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัญหาการจัดทำ มคอ. 3 และ 5

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป จำแนกตามเพศ ประสบการณ์สอน ตำแหน่ง หลักสูตรสาขาวิชาที่สังกัด กำหนดวันส่ง ความต้องการคู่มือและการทำ มคอ. 3 และ 5 พบว่าผู้ตอบส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 53.33 มีประสบการณ์สอน 6-10 ปี ร้อยละ 32.22 มีตำแหน่งเป็นพนักงานในสถาบันอุดมศึกษา (งบรายได้) ร้อยละ 51.12 หลักสูตรสาขาวิชาที่สังกัด คือ ภาษาอังกฤษ ร้อยละ 15.56 มคอ. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ทราบกำหนดวันส่ง 3 และ 5 ของแต่ละภาคเรียนร้อยละ 53.34 และส่วนใหญ่ความต้องการคู่มือในการทำ มคอ. 3 และ 5 ร้อยละ 75.56

ตารางที่ 1 แสดงจำนวน และร้อยละของการทำ มคอ. 3 และ 5 ให้ลุล่วงด้วยดี

รายการ	ความถี่ (f)
มีคู่มือ	70
มี Template	50
มีวิทยากรอบรม	42
มีพี่เลี้ยง	30
มีการจัดการความรู้ (KM)	42
มีการวิพากษ์ มคอ. 3 และ 5 ในหลักสูตรสาขาวิชา	51
อื่นๆ (โปรดระบุ)	1

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการจัดทำด้านรูปแบบ

รายการ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. ท่านมีปัญหาการเขียน มคอ. 3 และ 5	3.36	1.00	ปานกลาง
2. ท่านมีปัญหา มคอ. 3 และ 5 มีความเกี่ยวข้องกัน	3.60	1.34	ปานกลาง
3. ท่านคิดว่ารูปแบบ มคอ. 3 และ 5 มีความซับซ้อน ยากที่จะเข้าใจ	3.04	1.14	ปานกลาง
4. ท่านมีปัญหารูปแบบที่เป็นมาตรฐานเพื่อที่จะนำไปศึกษาและสามารถทำด้วยตนเอง	3.16	1.01	ปานกลาง
5. ท่านมีปัญหาในการเขียนข้อมูลลงในแต่ละหมวดของ มคอ. 3 และ 5	3.00	1.17	ปานกลาง
รวม	3.24	0.14	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ คิดว่าการทำ มคอ. 3 และ 5 ให้ลุล่วงด้วยดี โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีคู่มือ (70) มีการวิพากษ์มคอ. 3 และ 5 ในหลักสูตรสาขาวิชา (51) มี Template (50) มีวิทยากรอบรม และมีการจัดการความรู้ (KM) (42) มีพี่เลี้ยง (30) และอื่นๆ (1) ซึ่งระบุว่า ต้องเป็นรูปแบบไม่ซับซ้อน ไม่ละเอียดเกินไป

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ ปัญหาการจัดทำ มคอ. 3 และ 5 โดยภาพรวม

รายการ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. ด้านรูปแบบ	3.24	0.14	ปานกลาง
2. ด้านการจัดทำ มคอ. 3	2.76	0.10	ปานกลาง
3. ด้านการจัดทำ มคอ. 5	2.85	0.15	ปานกลาง
รวม	2.95	0.03	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัญหาการจัดทำ มคอ. 3 และ 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x}=2.95$, S.D.= 0.03) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน จะเห็นว่า ด้านรูปแบบอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}= 3.24$, S.D.= 0.14) ด้านการจัดทำ มคอ. 5 อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}= 2.85$, S.D.= 0.15) และด้านการจัดทำ มคอ. 3 อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}= 3.76$, S.D.= 0.10)

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัญหาด้านรูปแบบโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.24, S.D. = 0.14$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่า ท่านมีปัญหา มคอ. 3 และ 5 มีความเกี่ยวเนื่องกันอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.60, S.D. = 1.34$) ท่านมีปัญหาการเขียน มคอ. 3 และ 5 อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.36$, นำไปศึกษาและสามารถ

ทำด้วยตนเองอยู่ในระดับปานกลาง $S.D. = 1.00$) ท่านมีปัญหา รูปแบบที่เป็นมาตรฐานเพื่อที่จะ ($\bar{x} = 3.16, S.D. = 1.01$) ท่านคิดว่ารูปแบบมคอ. 3 และ 5 มีความซับซ้อนยากที่จะเข้าใจ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.04, S.D. = 1.14$) ท่านมีปัญหาในการเขียนข้อมูลลงในแต่ละหมวดของ มคอ. 3 และ 5 อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.00, S.D. = 1.17$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงมาตรฐานของปัญหาการจัดทำ มคอ. 3

รายการ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. ข้อมูลหมวดที่ 1 ท่านมีปัญหาในการเขียนข้อมูลทั่วไป	1.82	1.03	น้อย
2. ข้อมูลหมวดที่ 2 ท่านมีปัญหาเรื่องการเขียนจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของรายวิชาที่รับผิดชอบ	2.34	1.04	ปานกลาง
3. ข้อมูลหมวดที่ 3 ท่านมีปัญหาการคิดจำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา และการคิดจำนวนชั่วโมงให้คำปรึกษาและแนะนำ	2.52	1.10	ปานกลาง
4. ข้อมูลหมวดที่ 4 ท่านมีปัญหาการเขียนวิธีการสอน ให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ในแต่ละด้านที่กำหนดไว้ใน มคอ.2 (Curriculum Mapping)	3.14	1.11	ปานกลาง
5. ท่านมีปัญหาการเขียนวิธีการประเมินผลให้สอดคล้องกับวิธีการสอน	3.14	1.12	ปานกลาง
6. ข้อมูลหมวดที่ 5 ท่านมีปัญหาการเขียนแผนการสอนเพื่อกำหนดหัวข้อ และรายละเอียด	2.67	1.20	ปานกลาง
7. ท่านมีปัญหาการเขียนกิจกรรมการเรียนการสอนหรือสื่อที่ใช้ให้สอดคล้องกับหัวข้อที่สอน หรือรายละเอียด	2.73	1.23	ปานกลาง
8. ท่านมีปัญหาการเขียนแผนการประเมินผลการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน	3.10	1.14	ปานกลาง
9. ท่านมีปัญหาการกำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสัปดาห์ที่ประเมิน และสัดส่วนของการประเมินผล	3.12	1.24	ปานกลาง
10. ข้อมูลหมวดที่ 6 ท่านมีปัญหาการเขียนทรัพยากรประกอบการเรียนการสอนให้เป็นไปตามลำดับและจำนวนของตำราหลัก ข้อมูลสำคัญ และข้อมูลแนะนำ	2.58	1.34	ปานกลาง
11. ข้อมูลหมวดที่ 7 ท่านมีปัญหาการเขียนการประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชาที่ท่านรับผิดชอบ โดยมีกำหนดกลยุทธ์เพื่อการพัฒนา	3.19	1.30	ปานกลาง
รวม	2.76	0.10	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 พบว่า ปัญหาการจัดทำด้าน มคอ. 3 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.76, S.D. = 0.10$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่า ข้อมูลหมวดที่ 7 ท่านมีปัญหาการเขียนการประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชาที่ท่านรับผิดชอบ โดยมีกำหนดกลยุทธ์เพื่อการพัฒนา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.19, S.D. = 1.30$) ข้อมูลหมวดที่ 4 ท่านมีปัญหาการเขียนวิธีการสอนให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ในแต่ละด้านที่กำหนดไว้ใน มคอ. 2 (Curriculum Mapping) อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.14, S.D. = 1.11$) ท่านมีปัญหาการเขียนวิธีการประเมินผลให้สอดคล้องกับวิธีการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.14, S.D. = 1.12$) ท่านมีปัญหาการกำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสัปดาห์ที่ประเมิน และสัดส่วนของการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.12, S.D. = 1.24$) ท่านมีปัญหา

การเขียนแผนการประเมินผลการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.10, S.D. = 1.14$) ท่านมีปัญหาการเขียนกิจกรรมการเรียนการสอน หรือสื่อที่ใช้ให้สอดคล้องกับหัวข้อที่สอน หรือรายละเอียดอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.73, S.D. = 1.23$) ข้อมูลหมวดที่ 5 ท่านมีปัญหาการเขียนแผนการสอนเพื่อกำหนดหัวข้อ และรายละเอียดอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.67, S.D. = 1.20$) ข้อมูลหมวดที่ 6 ท่านมีปัญหาการเขียนทรัพยากรประกอบการเรียนการสอนให้เป็นไปตามลำดับ และจำนวนของตำราหลัก ข้อมูลสำคัญ และข้อมูลแนะนำอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.58, S.D. = 1.34$) ข้อมูลหมวดที่ 3 ท่านมีปัญหาการคิดจำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา และการคิดจำนวนชั่วโมงให้คำปรึกษาและแนะนำ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.52, S.D. = 1.10$) ข้อมูลหมวดที่ 2 ท่านมีปัญหาเรื่องการเขียนจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของรายวิชา

ที่รับผิดชอบ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}= 2.34, S.D. = 1.04$) และ ระดับปานกลาง ($\bar{x}1.82, S.D.=1.03$) ตามลำดับ ข้อมูลหมวดที่ 1 ท่านมีปัญหาในการเขียนข้อมูลทั่วไป อยู่ใน

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงมาตรฐานของปัญหาการจัดทำ มคอ. 5

รายการ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. ข้อมูลหมวดที่ 1 ท่านมีปัญหาการเขียนรายงานผลข้อมูลโดยทั่วไป	3.00	0.90	ปานกลาง
2. ข้อมูลหมวดที่ 2 ท่านมีปัญหาการเขียนรายงานชั่วโมงการสอนจริงกับแผนการสอน และไม่สามารถระบุสาเหตุการสอนจริงที่แตกต่างจากแผนการสอนใน มคอ. 3	2.90	0.87	ปานกลาง
3. ท่านมีปัญหาการเขียนรายงานประสิทธิผลการเรียนรู้ และปัญหาของการใช้วิธีสอน พร้อมข้อเสนอแนะในการปรับปรุงวิธีสอน	3.00	0.87	ปานกลาง
4. ข้อมูลหมวดที่ 3 ท่านมีปัญหาการเขียนรายงานสรุปผลการจัดการการเรียนการสอนของรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับจำนวนผู้เรียน และการกระจายผลระดับคะแนน	3.13	0.83	ปานกลาง
5. ท่านมีปัญหาการเขียนรายงานปัจจัยที่ทำให้คะแนนผิดปกติหรือไม่	3.14	0.90	ปานกลาง
6. ท่านมีปัญหาการเขียนรายงานความคาดเคลื่อนที่เกิดขึ้นในด้านการกำหนดเวลา และวิธีการประเมินผลการเรียนรู้พร้อมเหตุผล	3.00	0.89	ปานกลาง
7. ท่านมีปัญหาการเขียนรายงานการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา	2.80	0.84	ปานกลาง
8. ข้อมูลหมวดที่ 4 ท่านมีปัญหาการเขียนรายงานปัญหาและผลกระทบต่อการค้าบริการที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากร สิ่งอำนวยความสะดวกการบริหารและองค์กร	2.50	0.60	น้อย
9. ข้อมูลหมวดที่ 5 ท่านมีปัญหาการเขียนรายงานการประเมินรายวิชาโดยนักศึกษา	2.30	0.60	น้อย
10. ข้อมูลหมวดที่ 5 ท่านมีปัญหาการเขียนรายงานการประเมินรายวิชาโดยวิธีประเมินอื่น	2.50	0.71	น้อย
11. ข้อมูลหมวดที่ 6 ท่านมีปัญหาการเขียนรายงานแผนการปรับปรุงการค้าบริการ และแผนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นรวมถึงข้อเสนอแนะของอาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาต่ออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	3.00	1.11	ปานกลาง
รวม	2.85	0.15	ปานกลาง

จากตารางที่ 5พบว่า ปัญหาการจัดทำด้าน มคอ. 5 โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}= 2.85, S.D. = 0.15$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่า ท่านมีปัญหาการเขียนรายงานปัจจัยที่ทำให้คะแนนผิดปกติหรือไม่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.14, S.D. = 0.90$) ข้อมูลหมวดที่ 3 ท่านมีปัญหาการเขียนรายงานสรุปผลการจัดการ การเรียนการสอนของรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับจำนวนผู้เรียน และการกระจายผลระดับคะแนนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}= 3.13, S.D. = 0.83$) ข้อมูลหมวดที่ 1 ท่านมีปัญหาการเขียนรายงานผลข้อมูลโดยทั่วไปอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}= 3.00, S.D. = 0.90$) ท่านมีปัญหาการเขียนรายงานประสิทธิผลการเรียนรู้ และปัญหาของการใช้วิธีสอน พร้อมข้อเสนอแนะในการปรับปรุงวิธีสอนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}= 3.00, S.D. = 0.87$)ท่านมีปัญหาการเขียนรายงานความคาดเคลื่อนที่เกิดขึ้นในด้านการกำหนดเวลา และวิธีการประเมินผลการเรียนรู้พร้อมเหตุผลอยู่ในระดับปานกลาง

($\bar{x}= 3.00, S.D. = 0.89$) ข้อมูลหมวดที่ 2 ท่านมีปัญหาการเขียนรายงานชั่วโมงการสอนจริงกับแผนการสอน และไม่สามารถระบุสาเหตุการสอนจริงที่แตกต่างจากแผนการสอนใน มคอ. 3 อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}= 2.90, S.D. = 0.88$) ท่านมีปัญหาการเขียนรายงานการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}= 2.80, S.D. = 0.84$) อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.42, S.D. = 1.45$) ข้อมูลหมวดที่ 5 ท่านมีปัญหาการเขียนรายงานการประเมินรายวิชาโดยวิธีประเมินอื่น อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}= 2.50, S.D. = 0.71$) ข้อมูลหมวดที่ 4 ท่านมีปัญหาการเขียนรายงานปัญหาและผลกระทบต่อการค้าบริการที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากร สิ่งอำนวยความสะดวก การบริหารและองค์กร อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}= 2.50, S.D. = 0.60$) ข้อมูลหมวดที่ 5 ท่านมีปัญหาการเขียนรายงานการประเมินรายวิชาโดยนักศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}= 2.30, S.D. = 0.60$) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาการจัดทำ มคอ. 3 และ 5

รายการ	ความถี่ (f)
1. ควรมีคู่มือพร้อมตัวอย่างประกอบการเขียน	8
2. ควรมีการจัดอบรมการเขียน มคอ. 3 และ 5 โดยเชิญวิทยากรมาอบรมให้อย่างจริงจัง และทำ Work shop เพื่อที่จะได้นำความรู้ไปปรับกับการเรียนการสอน	7
3. ควรมี template เป็นตัวช่วยให้ผู้สอนดำเนินการจัดทำให้สะดวกมากยิ่งขึ้น	6
4. ควรยกเลิกการทำ มคอ. 3 และ 5	1
5. ควรมีที่เลี้ยงในการเขียน มคอ. 3 และ 5	1
6. ไม่ตอบโจทย์ปัญหาในการสอน สิ้นเปลืองกระดาษ	1
7. ควรให้ความสำคัญการทำ มคอ. 3 และ 5	1
8. มคอ. 3 และ 5 เป็นการประเมินที่ดี แต่ในแบบประเมินมีข้อที่จะต้องประเมิน มากเกิน	1
9. คณะควรระงับวันส่ง มคอ. 3 และ 5 ให้ชัดเจน และควรมีการตัดคะแนนใน ปรม. สำหรับผู้ที่ไม่ส่ง	1
10. มีผู้สอนหลายท่านไม่เข้าใจเรื่อง มคอ. 5 เพราะคิดว่าคือการสรุปผลการเรียน และควรให้อาจารย์ให้ความสำคัญในเรื่องดังกล่าวด้วย	1
11. จัดอบรมแต่ละสาขา เพราะแต่ละสาขามีลักษณะวิชาและรายละเอียดไป ตรงกัน	1

จากตารางที่ 6 พบว่า ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาการจัดทำ มคอ. 3 และ 5 ควรมีคู่มือพร้อมตัวอย่างประกอบการเขียน (8) ควรมีการจัดอบรมการเขียน มคอ.3 และ 5 โดยเชิญวิทยากรมาอบรมให้อย่างจริงจัง และทำ Work shop เพื่อที่จะได้นำความรู้ไปปรับกับการเรียนการสอน (7) ควรมี template เป็นตัวช่วยให้ผู้สอนดำเนินการจัดทำให้สะดวกมากยิ่งขึ้น (6) ควรยกเลิกการทำ มคอ. 3 และ 5 (1) ควรมีที่เลี้ยงในการเขียน มคอ.3 และ 5 (1) ไม่ตอบโจทย์ปัญหาในการสอน สิ้น

เปลืองกระดาษ (1) ควรให้ความสำคัญการทำ มคอ. 3 และ 5 มคอ.3 และ 5 เป็นการประเมินที่ดี แต่ในแบบประเมินมีข้อที่จะต้องประเมินมากเกิน (1) คณะควรระงับวันส่ง มคอ.3 และ 5 ให้ชัดเจน และควรมีการตัดคะแนนใน ปรม. สำหรับผู้ที่ไม่ส่ง (1) มีผู้สอนหลายท่านไม่เข้าใจเรื่อง มคอ. 5 เพราะคิดว่าคือการสรุปผลการเรียนและควรให้อาจารย์ให้ความสำคัญในเรื่องดังกล่าวด้วย (1) จัดอบรมแต่ละสาขา เพราะแต่ละสาขามีลักษณะวิชา และรายละเอียดไปตรงกัน (1)

ส่วนที่ 2 แบบประเมินคู่มือการเขียน มคอ. 3 และ 5

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคู่มือการเขียน มคอ. 3 และ 5

รายการ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. คู่มือมีวิธีการนำเสนอรูปแบบที่เหมาะสมและเข้าใจง่าย	4.78	0.42	ดีมาก
2. คู่มือมีความเหมาะสมของเนื้อหาที่อธิบายในแต่ละหัวข้อ	4.78	0.42	ดีมาก
3. คู่มือมีความเหมาะสมของการจัดลำดับเนื้อหา	4.83	0.39	ดีมาก
4. คู่มือมีความชัดเจน และสมบูรณ์ในการใช้ภาษาอธิบาย	4.78	0.42	ดีมาก
5. คู่มือมีขนาดตัวอักษรที่เหมาะสม	4.87	0.34	ดีมาก
6. คู่มือมีความสะดวกการใช้งาน	4.03	0.49	ดีมาก
7. คู่มือเป็นประโยชน์ และสามารถนำไปใช้ประกอบการเขียน มคอ. 3และ 5 ได้จริง	4.91	0.29	ดีมาก
8. คู่มือสามารถช่วยท่านในกรณีที่มีปัญหาในการเขียนมคอ.3 และ 5	4.83	0.39	ดีมาก
9. ภาพรวมของคู่มือมีความเหมาะสม	4.87	0.34	ดีมาก
รวม	4.83	0.05	ดีมาก

จากตารางที่ 7 พบว่าคู่มือการเขียน มคอ. 3 และ 5 ในภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพดีมาก ($\bar{x}=4.83$, S.D. = 0.05) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน จะเห็นว่าคู่มือเป็นประโยชน์ และสามารถนำไปใช้ประกอบการเขียน มคอ. 3 และ 5 ได้จริง อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x}=4.91$, S.D. = 0.29) คู่มือมีขนาดตัวอักษรที่เหมาะสมและภาพรวมของคู่มือมีความเหมาะสมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x}=4.87$, S.D. = 0.34) คู่มือมีความเหมาะสมของการจัดลำดับเนื้อหา และคู่มือสามารถช่วยท่านในกรณีที่มีปัญหาในการเขียนมคอ.3 และ 5 อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x}=4.83$, S.D. = 0.39) ส่วนคู่มือมีความสะดวกการใช้งานอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x}=4.83$, S.D. = 0.49)คู่มือมีวิธีการนำเสนอรูปแบบที่เหมาะสมและเข้าใจง่ายคู่มือมีความเหมาะสมของเนื้อหาที่อธิบายในแต่ละหัวข้อ และคู่มือมีความชัดเจน และสมบูรณ์ในการใช้ภาษาอธิบายอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x}=4.78$, S.D. = 0.42)

ตารางที่ 8 ข้อเสนอแนะในการเขียนคู่มือ มคอ. 3 และ 5

รายการ	ความถี่ (f)
1. คู่มือมีประเด็นทุกด้านชัดเจน ตามหัวข้อที่ระบุ พร้อมทั้งยกตัวอย่าง	4
2. ควรยกตัวอย่างให้ครอบคลุมถึงการทำ มคอ. 3 และ 5 ในรายวิชา GE	1
3. ควรทำการวิจัยและจัดทำคู่มือ มคอ. 4 และ 6 ด้วย	1
4. คู่มือเล่มนี้มีประโยชน์มากสำหรับอาจารย์ใหม่	1

จากตารางที่ 8 พบว่าคู่มือมีประเด็นทุกด้านชัดเจนตามหัวข้อที่ระบุ พร้อมทั้งยกตัวอย่าง (4) ควรยกตัวอย่างให้ครอบคลุมถึงการทำ มคอ. 3 และ 5 ในรายวิชา GE (1) ควรทำการวิจัยและจัดทำคู่มือ มคอ.4 และ 6 ด้วย (1) และคู่มือเล่มนี้มีประโยชน์มากสำหรับอาจารย์ใหม่ (1) ตามลำดับ

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาคำกรจัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติกรณีศึกษา อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามจากผลการวิจัยคณะผู้วิจัยมีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ปัญหาการจัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (มคอ. 3 และ 5) โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การจัดทำ มคอ. 3 และ 5 อาจเป็นเรื่องที่ค่อนข้างซับซ้อนในการเขียนข้อมูลลงในแบบฟอร์ม ข้อมูลต้องมีความสัมพันธ์กัน เชื่อมโยง และเป็นการตรวจสอบการจัดการเรียนของผู้สอนซึ่งอาจมีหลายสาเหตุต่าง ๆ ดังนี้

สาเหตุที่ 1 ผู้สอนมีประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกันอาจทำให้เกิดความเข้าใจมากน้อยต่างกัน จึงอาจเป็นสาเหตุอีกอย่างหนึ่งที่ไม่เข้าใจในการเขียน มคอ. 3 และ 5 ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาสุทัศน์ ดิสรสรวาทิ, รุ่งทิพย์ กล้าหาญ, ไฉไลฤดี ยูวนะศิริ, และปฏิธรรม สำเนียง (2557) กล่าวคือ อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอนที่แตกต่างกันมีความเข้าใจเกี่ยวกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติแตกต่างกันผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอนไม่เกิน 5 ปี มีความสัมพันธ์กับระดับความเข้าใจเกี่ยวกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ แตกต่างกับผู้มีประสบการณ์ในการสอน 10-15 ปีผู้มีประสบการณ์ในการสอน 6-10 ปีมีความสัมพันธ์กับระดับความเข้าใจเกี่ยวกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ แตกต่างกับผู้มีประสบการณ์ในการสอน 16 ปีขึ้นไป

สาเหตุที่ 2 ผู้สอนไม่ได้จบการศึกษาทางด้านครู (ครุศาสตร์ หรือศึกษาศาสตร์) จึงทำให้ไม่เข้าใจการเขียน มคอ. 3 และ 5 เพราะรายการทั้ง 2 ฉบับนี้ เป็นการเขียนรายละเอียดของรายวิชา และรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา ในแต่ละภาคเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล การรายงานผล การชี้แจงผลการดำเนินการจัดการเรียนการสอน และอุปสรรคและปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการเรียนการสอนซึ่งตรงกับสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา (2552) สรุปได้ว่า ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการของแต่ละรายวิชาเพื่อให้เกิดการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องและเป็นไปตามที่วางแผนไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร แต่ละรายวิชาจะกำหนดไว้อย่างชัดเจนเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และรายละเอียดของเนื้อหาความรู้ในรายวิชา แนวทางการปลูกฝังทักษะต่างๆ ตลอดจนคุณลักษณะอื่นๆที่นักศึกษาจะได้รับการพัฒนาให้ประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของรายวิชา มีการกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับระยะเวลาที่ใช้ในการเรียน วิธีการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลในรายวิชา ตลอดจนหนังสือหรือสื่อทางวิชาการอื่นๆที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้และเมื่อเสร็จสิ้นภาคการศึกษาต้องรายงานผลการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ผู้สอนแต่ละรายวิชาเกี่ยวกับภาพรวมของการจัดการเรียนการสอนในวิชานั้นๆว่า ได้ดำเนินการสอนอย่างครอบคลุมและเป็นไปตามแผนที่วางไว้ ในรายละเอียดของรายวิชาหรือไม่ และหากไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ ต้องให้เหตุผลและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของรายวิชาดังกล่าวในครั้งต่อไปนอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาสุทัศน์ ดิสรสรวาทิ, รุ่งทิพย์ กล้าหาญ, ไฉไลฤดี ยูวนะศิริ, และปฏิธรรม สำเนียง (2557) พบว่า อาจารย์ที่มีคุณวุฒิทางการศึกษาที่ต่างกันมีความสัมพันธ์กับลักษณะการปฏิบัติตาม

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติแตกต่างกัน โดยคุณวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโทมีลักษณะการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ แตกต่างกับคุณวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาเอก

สาเหตุสุดท้าย คือ ขาดการสร้างเสริมประสบการณ์ เช่น อาจารย์ขาดการอบรม การประชุมโดยเชิงวิทยากร หรือ การเชิญอาจารย์ที่มีประสบการณ์ มาให้ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และให้ความเข้าใจในเรื่อง การเขียน มคอ. 3 และ 5 อย่างจริงจัง เพราะ ผลของ มคอ.3 และ 5 ทำให้ผู้สอนเข้าใจตรงกัน และเป็นกำลังใจต่อการทำงานอื่น ๆ ต่อไป รวมถึงการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับหลักสูตรอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาสุทัศน์ ตีสรวาทที่, รุ่งทิพย์ กล้าหาญ, ไฉไลฤดี ยวนะศิริ, และปฏิธรรม สำเนียง (2557) พบว่า การศึกษาทำความเข้าใจก่อนดำเนินการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิพร้อมตั้งคณะกรรมการตามหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตรเพื่อติดตามกำกับดูแลคุณภาพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา โดยการประชุมเพื่อทำความเข้าใจ แล้วตั้งคณะกรรมการติดตามประเมินผลการดำเนินงานบริหารจัดการหลักสูตร และจัดประชุมคณะกรรมการประจำหลักสูตรปีละอย่างน้อย 4 ครั้ง เพื่อพัฒนาปรับปรุงให้ทันสมัย และสรุปผลการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนก่อนเปิดภาคเรียนทุกครั้ง นอกจากนี้ ยังตรงกับการดำเนินงานของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม (2559) ได้ระบุไว้ในนโยบาย 8 ด้าน ในด้านประกันคุณภาพ คือ เสริมสร้างขวัญกำลังใจและสนับสนุนให้มีการพัฒนากิจกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพตามตัวบ่งชี้คุณภาพไปสู่แนวปฏิบัติดี (Good Practice) และใช้กลไกการจัดการความรู้ (Knowledge Management) บูรณาการเข้ากับตัวบ่งชี้คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาและนำไปสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) ด้านคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2. แนวทางแก้ไขปัญหาการจัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (มคอ. 3 และ 5) พบว่า การแก้ปัญหาและเป็นตัวช่วยในการทำเอกสารดังกล่าวให้สะดวกมากยิ่งขึ้น คือ คู่มือ เพราะการสร้างคู่มือขึ้นมาในขั้นต้นนั้น โดยอาศัยประสบการณ์ตรงจากการศึกษา และการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ของนักศึกษา อันเป็นข้อมูลที่สำคัญ เพื่อมาเรียบเรียงให้ผู้นำไปใช้สามารถเข้าใจได้ง่าย และปฏิบัติได้หลังจากการศึกษาคู่มือ เพื่อช่วยและลดปัญหาในการเขียน มคอ.3 และ 5 ซึ่งตรงกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของคู่มือช่วยเสริมสร้างความมั่นใจในการทำงานปัญหาในลักษณะที่ว่าผู้ปฏิบัติงานไม่แน่ใจในขั้นตอนการทำงานหรือไม่มั่นใจว่า งานที่ทำ ๆ ไปแล้ว

ถูกระเบียบหรือไม่ การมีคู่มือช่วยลดปัญหาเหล่านี้และทำให้สามารถทำงานด้วยความมั่นใจยิ่งขึ้นอีกทั้ง ช่วยลดความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นในการทำงานคำถามที่ว่า “ทำอย่างไร” “ไม่เข้าใจเริ่มอย่างไร” “จะเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมอย่างไร” เป็นต้นคำถามในเชิงปัญหาแบบนี้จะหมดไปถ้ามีคู่มือการปฏิบัติงานที่ระบุไว้ให้ชัดเจน

นอกจากนี้ในแบบประเมินคู่มือการเขียน มคอ. 3 และ 5 พบว่า ข้อ 7 คู่มือเป็นประโยชน์ และสามารถนำไปใช้ประกอบการเขียน มคอ.3 และ 5 ได้จริงโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x} = 4.91$, S.D. = 0.29) รวมถึงข้อมูลในแบบสอบถามในข้อที่ 9 พบว่า มีความถี่ 70 ครั้ง ที่ต้องการให้มีคู่มือเพื่อให้เกิดการเขียน มคอ. 3 และ 5 ล่วงด้วยดี จากผลดังกล่าว แสดงว่า คู่มือที่สร้างขึ้นถูกต้องตามหลักเกณฑ์การสร้างคู่มือ ซึ่งสอดคล้องกับ พิเศษ ปันรัตน์ (2556) ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์ของคู่มือไว้ว่า คู่มือควรมีคุณค่าของคู่มือมีประโยชน์ และเชื่อถือได้ มีความถูกต้องทั้งรูปแบบ การพิมพ์ ทันสมัยและครอบคลุมทุกหัวข้อที่เกี่ยวข้องยิ่งไปกว่านั้นในข้อเสนอแนะของคณาจารย์ต้องการ Template โดยมีความถี่ 50 ครั้ง ซึ่งมีระดับรองลงมาจากคู่มือ Template เป็นตัวช่วยให้ผู้สอนดำเนินการจัดทำให้สะดวกมากยิ่งขึ้น คณะผู้วิจัยจะได้นำประเด็นนี้ เสนอต่อคณะ ๆ เพื่อให้คณะดำเนินการจัดทำ Template มคอ. 3 และ 5 เพื่อให้คณาจารย์สามารถเข้าถึง นำไปใช้ได้สะดวก และรูปแบบของเอกสารทั้ง 2 แบบ จะได้ออกมาเป็นแนวเดียวกันทั้งคณะ ๆ ซึ่งตรงกับผลงานวิจัยของ เอกชัย สังข์ทอง (2556) ระบบที่ออกแบบและพัฒนา ช่วยให้เกิดผลดีในการปฏิบัติงานของงานสูตร ดังนี้ ด้านข้อมูล การประมวลผล และรูปแบบรายงาน ทำให้ผู้บริหาร นักวิชาการ นักศึกษา สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายและรวดเร็ว สามารถนำเสนอสารสนเทศที่ได้ใช้เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจได้ ระบบรักษาความปลอดภัยข้อมูลมีความเหมาะสมข้อมูลที่เข้าร่วมกันทำให้ประสิทธิภาพของระบบและรองรับการเพิ่มจำนวนผู้ใช้ระบบได้มากขึ้น สามารถตรวจสอบความผิดพลาดของข้อมูลและทำการปรับปรุงให้สะดวกขึ้น เนื่องจากมีการใช้ข้อมูลและตรวจสอบโดยผู้ใช้ระบบมีความพึงพอใจระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (มคอ.3 รายละเอียดของรายวิชา) ที่มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป
 - 1.1 ควรสอบถามปัญหาข้อมูลของ มคอ. อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย เช่น มคอ. 4 และ 6
 - 1.2 ควรใช้การสัมภาษณ์โดยตรงเป็นรายบุคคล จะได้ข้อมูลที่เชิงลึก มากกว่าแจกแบบสอบถาม

เพราะข้อคำถามอาจไม่ตรงกับสิ่งที่ปฏิบัติ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาการทำ มคอ. ให้ครอบคลุมกับทุกรายวิชา และทุกสาขาของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เนื่องจากภายในคณะฯ มีหลักสูตรที่มีการปฏิบัติ เช่น สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร สาขาวิชาดนตรี สาขาวิชาจิตรศิลป์ และสาขาศิลปกรรม ซึ่งต้องประเมินผลการเรียนรู้ ด้านทักษะพิสัยเป็นคุณลักษณะจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อนำไปใช้ประกอบอาชีพ และช่วยพัฒนาสังคม

2.2 ควรมีการศึกษาการทำ มคอ. ในระดับบัณฑิตศึกษาของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

2.3 ควรมีการศึกษาการทำ มคอ. ในทุกคณะ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อให้เห็นภาพรวมว่า แต่ละคณะมีการดำเนินงาน มีความรู้ความเข้าใจ ปัญหาในการทำ มคอ.3 และ 5 หรือมีปัจจัยใดที่ทำให้อาจารย์ไม่ลงมือปฏิบัติ

เอกสารอ้างอิง

- กฤษฎี พลไทย. (2557). *การเขียนคู่มือปฏิบัติงาน*. สืบค้นจาก <http://www.chumphon2.mju.ac.th/km/?p=355>
- นิภาพรรณ แก่นคง. (2556). *แนวทางการพัฒนาหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ 2552*. [PowerPoint]. สืบค้นจาก www.mua.go.th/users/bhes/bhes4/KM_Group/KMBse57/detail/KM2.pdf
- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552. (2552, 31 สิงหาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 126 ตอนพิเศษ 125 ง. น. 17-19.
- พระมหาสุทัศน์ ตีสรรวาที, รุ่งทิพย์ กล้าหาญ, ไฉไลฤดี ยวนะศิริ, และปฏิธรม สำเนียง. (2557). *แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ : ปัญหา อุปสรรค การแก้ไขและแนวทางการพัฒนา*. ปทุมธานี : กองวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พิเศษ ปันรัตน์. (2556). *คู่มือการปฏิบัติงาน ใน การอบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เรื่องหลักและวิธีการจัดทำคู่มือปฏิบัติงานสำหรับบุคลากรสายสนับสนุน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขานุการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ภูมิพัฒน์ โฉมวัฒนา. (2554). *ระบบจัดการรายละเอียดของรายวิชาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา*

แห่งชาติ เอกสารหมายเลข 3 (มคอ.3). วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. กรุงเทพฯ.

- ไพศาล วรคำ. (2555). *การวิจัยทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 4. มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. (2559). ข้อมูลเกี่ยวกับคณะ. สืบค้นจาก <http://human.rmu.ac.th/history.php>
- วิเชียร ชูติมาสกุล. (2555). *โมเดลการศึกษาและกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ*. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย*. 5(1) หน้า 15-23.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2552). *การจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). *กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- องอาจ นัยพัฒน์. (2556). *การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐาน TQF*. [PowerPoint]. สืบค้นจาก thailandpod.org/wp-content/.../02-Associate-Professor-Dr.Ong-art-Naiyapatana.pdf
- อริญญาศิริผล. (2553). *ข้อจำกัดของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) : บทสะท้อนจากสาขาวิชามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และจิตรศิลป์*. สืบค้นจาก http://surapoljyk.blogspot.com/2010/03/tqf_12.html
- เอกชัย สังข์ทอง. (2556). *ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (มคอ. 3 รายละเอียดของรายวิชา) กรณีศึกษา คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. อุบลราชธานี.